

Er Norge forberedt på en pandemisk influensa?

Seniorrådgiver Elisabeth Longva
Enhet for analyse og utredning, DSB

Konsekvenser av en pandemi

- Nasjonal beredskapsplan for pandemisk influensa – februar 2006
- Overordnet nasjonal helse- og sosialberedskapsplan – januar 2007
- Helsemessige utfordringer ved en pandemi

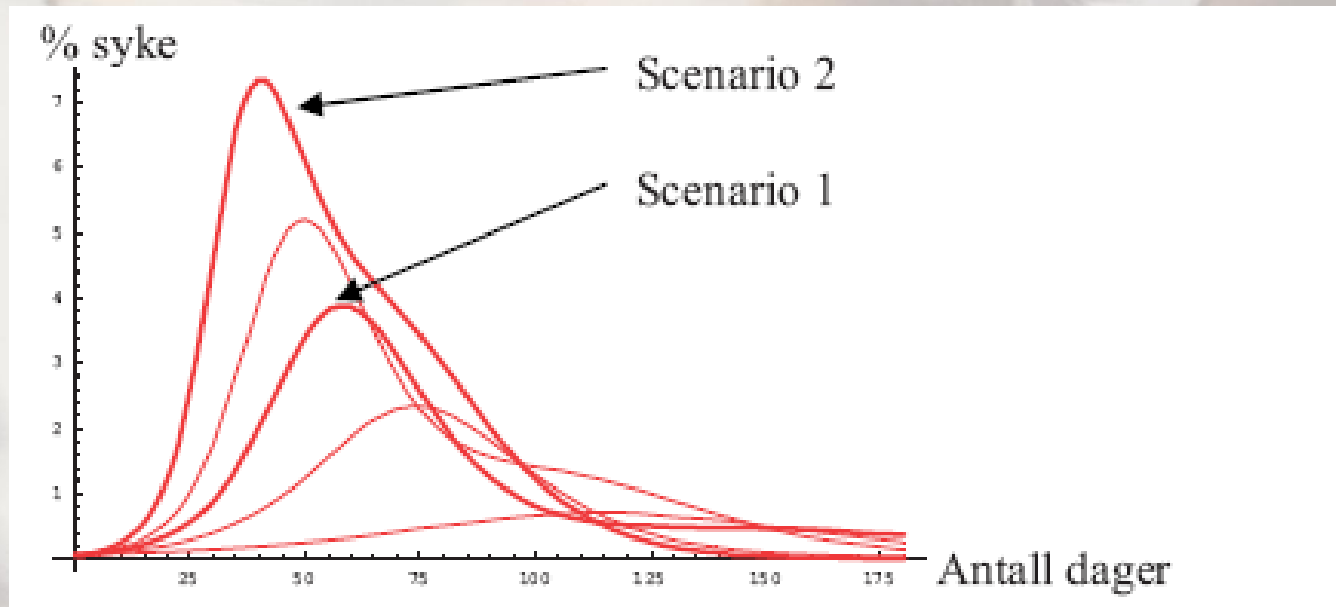
Konsekvenser av en pandemi

- Hva skjer når sykefraværet øker utover hva man normalt kan forvente?
- Hvilke samfunnssektorer vil bli hardest rammet?
- Hvordan vil samfunnet takle utfordringene og konsekvensene?
- Hvor godt forberedt er Norge på et høyt og langvarig fravær av arbeidskraft?
- Tverrsektoriell håndteringsevne?
- Hvordan er avhengigheten mellom ulike sektorer tenkt håndtert?

Hva er pandemisk influensa?

- Et verdensomspennende influensautbrudd forårsaket av et nytt virus som verdens befolkning ikke er immune mot. Dvs. utvikling av vaksine spesifikt rettet mot pandemiviruset først kan finne sted etter at viruset er identifisert.
- Ikke hvis, men når..

Fraværsscenarioene:

- Scenario 1: 30% smittet, 15% syke. Fravær forventning: 10-15 prosent
- Scenario 2: 50% smittet, 25% syke. Fravær forventning: 40 prosent

Scenarioverksted

- Helsetjenesten
- Transport/distribusjon
- Lov og orden
- Informasjon og kommunikasjonsteknologi (IKT)
- Finans/bank, trygd, sosial stønad og arbeidsformidling
- Energi- og kraftforsyning
- Kommunal sektor

Hva fant vi?

- Arbeidskraft gjennomgående er en kritisk innsatsfaktor. Oppgavene er både personellkrevende, og krever spesialkompetanse.
- Scenario 1: Lave til moderate. Ved omprioritering av ressurser lar kritiske samfunnsfunksjoner seg opprettholde, noe redusert omfang og kvalitet
- Scenario 2: Flere samfunnskritiske funksjoner vil få problemer med å opprettholde normal drift. Eks:
 - Redusert helsetjenestetilbud
 - Finansiell ustabilitet
 - Svikt i strømleveranser
 - IKT: redusert tilgjengelighet

Pandemisk influensa: sektorovergripende hendelse

- Vil ramme alle
- Hvor avhengige er vi av andre?

Avhengig
 Meget avhengig
 Svært avhengig

Tverrsektorielle avhengigheter

Tabell 2. Tverrsektorielle avhengighetsforhold.

Samfunns-funksjoner	Avhengighet av samfunnsfunksjoner							
	Helse-tjenester	Transport og distr.	Lov og orden	IKT	Kraft-forsyning	Finans/bank trygd, sos.	Kommunale tjenester	Annet
Helse-tjenester	3	3		3	3		3	
Transport og distr.	2	3	2	3	3	1		Drivstoff
Lov og orden	2		3	1	2			Forsvaret, SF, Toll Politreserve
IKT		2-3			3	2		Reserve-deler
Kraft-forsyning	2	3	2	2-3		3	2	
Finans/bank trygd, sos. Stønader, arbeidsformidl.	1	2	1	3		3	1	Mynd.-utøvelse, kriseledelse
Kommunale tjenester		2	1	2	3		2	Mattilsynet, kriseledelse
Alle							Barnehage, skole/SFO, brøyting	

Tverrsektorielle utfordringer:

- Varslings- og rapporteringsrutiner
- Styringsmulighet- myndighet
- Samhandling
- Informasjon

Styringsmulighet- og myndighet

- Hvordan sikre effektiv bruk av kritiske ressurser?
- Lovverket gir nasjonale myndigheter styringsmyndighet i en slik krise
- Men: fordrer oversikt:
 - På nasjonalt nivå
 - På virksomhetsnivå
 - På funksjonsnivå
 - Herunder også avhengigheter

Samhandling:

- Før krisen er et faktum

Oppsummering

- Nasjonal pandemiplan forutsetter at virksomheter og forvaltningsledd har utarbeidet egne kriseplaner som dekker pandemiscenarier
- Arbeidet har ikke kommet langt nok
- Viktige tiltak:
 1. Identifisering av samfunnskritiske funksjoner
 2. Sårbarhetsvurderinger knyttet til kritisk kompetanse
 3. Planverk som omfatter høyt og langvarig bortfall av arbeidskraft
 4. Samordning mellom ulike aktører